

Nytt fra EU-delegasjonen om kommunal- og regionalpolitikk

Ny rural politikk i EU – Smartlandsby-satsingen kommer	1
EU Urban Agenda – norske byer i 3 av 4 nye partnerskap	2
Den faste smarte spalten: Vanguard, klubben for Europas mest fremoverlente regioner – hvilken norsk region blir den første?	2
2017 – året da alle skal mene noe om EUs samhörighetspolitikk og hvorfor i all verden angår det oss?	4
Økt satsing på nedbygging av grensehindre	6
Kilder til informasjon: standardfrokosten for Brussel-beboere.....	6
Ta kontakt!	6

Ny rural politikk i EU – Smartlandsby-satsingen kommer

Det er ikke bare Norge som er opptatt av god balanse mellom bærekraftige byer og sterke distrikter. [Lokalsamfunnsutvikling i rurale områder](#) er en viktig del av EUs landbrukspolitikk. Budsjettet for rurale områder er ca. 480 millioner euro i inneværende budsjettperiode. Midlene er fordel på inntektsstøtte for bønder og utviklingsstøtte for rurale områder.

Over 340 aktører var i 2016 med på å lage Cork 2.0 erklæringen: *A better life in rural Areas*. Dette er et veikart for politikken for rurale områder i årene som kommer. På Malta i vår har EU-kommisjonen særlig understreket følgende punkter fra erklæringen:

- At den allmenne politikken fungerer for rurale områder – såkalt «rural proofing»
- Konseptet Smart Village. Dette handler bl.a. om å bruke teknologien fra smartbyer på mindre steder og å se forskjellige politikkområder som infrastruktur, tilrettelegging for næringslivsinvesteringer, bruk av strukturfondmidler og offentlig tjenesteutvikling i sammenheng.

EU-kommisjonen vil i 2017 blant annet avholde en innovasjonskonferanse for rurale områder i Lisboa i oktober. Klikk [her](#) for å lese mer om Cork 2.0-erklæringen.

EU Urban Agenda – norske byer i 3 av 4 nye partnerskap

Larvik, Trondheim og Stavanger er valgt ut som partnere i arbeidet med å utvikle bærekraftige europeiske byer i EU-samarbeidet Urban Agenda. På EU-møtet på Malta 4. april om europeisk byutvikling, valgte man ut deltakerbyene i fire partnerskap. De norske byene ble valgt ut som deltakere i tre av fire nye partnerskap.

- Larvik skal delta i partnerskapet Innovative og ansvarlige offentlige anskaffelser.
- Trondheim skal delta i partnerskapet Klimatilpasning.
- Stavanger skal delta i partnerskapet Bærekraftig bruk av arealer og naturressurser.
- Oslo har tidligere blitt tildelt koordineringsansvaret for partnerskapet på Sirkulær økonomi.

EU Urban Agenda jobber for å skape partnerskap mellom europeiske byer, nasjonale myndigheter, EU-organer og interesseorganisasjoner.

Partnerskapene kobles med kompetansemiljøer og kan trekke på forskjellige EU-finansieringsordninger. Sammen skal de forbedre kunnskapsbasen og foreslå endringer i lovgivning og finansieringsordninger.

[Les mer om EU Urban Agenda her.](#)

Den faste smarte spalten: Vanguard, klubben for Europas mest fremoverlente regioner – hvilken norsk region blir den første?

Smart spesialisering er et virkemiddel for å få til den styrkede regionale samordningen av forskning og innovasjonsinnsatsen som regjeringen tar til orde for i Prop. 84 S (2016–2017) Ny inndeling av regionalt folkevalgt nivå.

Alle Europa 270+ regioner møter krav om å utarbeide smarte spesialiseringsstrategier som en betingelse for å motta midler fra regionalfondene (ESIF).

Regionale smart spesialiseringsstrategier tar utgangspunkt i regionens komparative fortrinn og fokuserer på de mulige innovasjonsområder som mest sannsynlig vil styrke regionen. Strategiene tar sikte på å utnytte

regionens eksisterende ressurser bedre ved å etablere en ramme for koordinering av eksisterende forsknings- og innovasjonspolitiske virkemidler og instrumenter og få bedre samordning mellom sektorvis regional planlegging.

Strategiene tar utgangspunkt i den kompetansen som finnes i næringsliv, utdanning og forskning i regionen. Det handler om å få frem noe nytt, men som samtidig er beslektet på et eller annet vis med det som er vellykket og til stede fra før.

Kravet om bred medvirkning kjenner vi godt fra vårt plansystem. Smart spesialisering skal

også inkludere analyser av potensielle partnere i andre regioner - både nasjonalt og blant andre EU land.

En annen fordel med metoden er at denne legger vekt på monitorering og læring. Det skal settes mål som er konkrete nok til at måloppnåelsen kan vurderes. Resultatet av tiltakene inngår i kunnskapsgrunnet for det videre planarbeidet i regionen. Denne tilbakekoblingsløyfen mangler i norsk planarbeid. En annen viktig merverdi er at de regionale strategiene utvikles i relasjon til andre nasjonale og europeiske regioner. Metoden krever at potensielle partnere i andre regioner, nasjonalt eller blant andre EU-land inngår i analysen.

Det finnes flere nettverk og plattformer for å styrke arbeidet med smart spesialisering. Flere av de tematiske satsingene under smart spesialiseringsplattformen drives frem av Europas regioner selv. Et av de viktigste er det såkalte Vanguard-initiativet. Regionene finner i fellesskap frem til satsingsområder, mål, utvikler felles handlingsplaner og foretar investeringer og henter inn kapital. Prosjektene er konkrete og tunge forskningsinstitusjoner og bedrifter medvirker.

De første fem prosjektene er:

1. [Biøkonomi – interregionalt samarbeid om innovativ bruk av non-food biomasse](#)
Prosjektet ledes av regionene Randstad (Nederland) og Lombardia (Italia). Andre deltakere omfatter Tampere, Värmland og Skåne.
2. [Effektiv og bærekraftig industriproduksjon](#)
Prosjektet ledes av Katalonia og Lombardia
3. [Høyytelsesproduksjon med 3D-printing](#)
Skåne og Tampere deltar fra Norden.
4. [Å gjøre EU til global leder i komponenter for marin fornybar energi og offshoreenergi-programmer](#)
Ledes av Baskerland og Skottland. Blant deltakerne er Dalarna, Flandern, Østerbotten, Skåne og Region Syddanmark.
5. [Nye nano-aktiverede produkter](#)
Ledes av Skåne og Tampere, deltakerne omfatter blant annet Auvergne-Rhône Alpes, Nordrhein-Westfalen og Baden-Württemberg

Svenske regioner rapporterer om stor nytte av å delta i dette samarbeidet. Norske regioner har gode forutsetninger til å nyttiggjøre oss satsingen. Norge har bl.a. en sterk klyngepolitikk og norske klynger gjør det bra i klyngeutlysningene. Men foreløpig er vi ikke tilstede i denne satsingen selv om noen regioner har begynt å orientere seg. Hvilken norsk region blir den første?

Lei av lese? Vil du heller se en film om Vanguard? Klikk her:

<https://www.youtube.com/watch?v=7h516vvrkZY>

2017 – året da alle skal mene noe om EUs samhörighetspolitikk og hvorfor i all verden angår det oss?

1/3 av EU-budsjettet går til samhörighetspolitikken

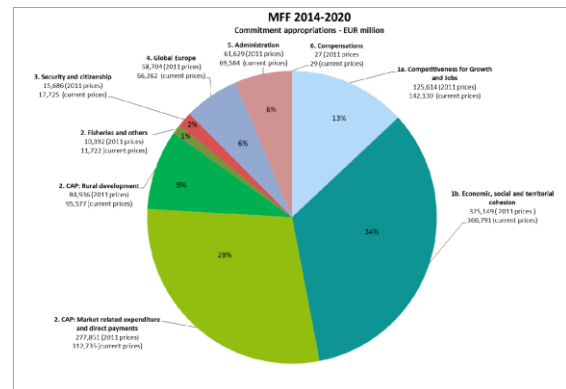
EUs regionalpolitikk har bl.a. som formål å skape arbeidsplasser, styrke virksomhetenes konkurranseevne og fremme økonomisk vekst og bærekraftig utvikling.

Formålet er ikke primært omfordeling, men er begrunnet i at økonomiske, sosiale og territorielle forskjeller hindrer økonomisk integrasjon og felles utvikling.

I perioden 2014-2020 er det satt av 367 milliarder EUR – ca. en tredjedel av EUs samlede budsjett – til strukturfondene (som er virkemidlene for denne delen av EUs politikk).

EUs strukturfond finansierer i perioden 2014-2020 programmer som støtter tre mål:

- Mål 1: Konvergens og konkurranseevne
- Mål 2: Regional konkurranseevne og sysselsetting
- Mål 3: Europeisk territorielt samarbeid.

Mange berøringspunkter med norsk politikk

EØS-avtalen omfatter ikke EUs regionalpolitikk. Norske regioner får ikke midler fra strukturfondene i EU.

Men EUs regionalpolitikk har likevel mange berøringspunkter med norsk politikk:

- Norge bidrar til å oppnå mange av de samme målene gjennom EØS-midlene.
- Kriteriene for tildeling fra strukturfondene har betydning for hva slags former for norsk distriktsstøtte som anses forenlige med EØS-avtalen.
- Norge deltar i 11 Interreg-programmer og i et grenseregionalt samarbeid med Russland innenfor rammen av EUs nabo- og partnerskapsinitiativ.
- Norge deltar i enkelte av EUs byprogrammer
- Sist, men ikke minst påvirker den regionalpolitiske tenkningen i EU hos norske aktører.

Mye debatt om fremtidens politikk

I 2017 vil debatten stå om hvordan EUs by- og regionpolitikk skal se ut i tiden etter 2020, den første budsjettperioden etter Brexit. De viktige beslutningene vil trolig bli tatt av Rådet tidlig i 2018.

Det er mye debatt om veien videre. Noen av debattpunktene er:

- Hva skjer med samholdningspolitikken når budsjettet kuttes?
- Skal man i det hele tatt ha overføring fra rikere til fattige land i EU. Og i så fall hvor mye?
- Trenger vi økt oppmerksomhet om grensekryssende programmer?
- Bør bruken av midler være mer fleksibel for å håndtere kriser?
- Skal den territorielle politikken knyttes enda sterkere til konkurransekraftmålene?
- Kan vi gi alle fem fond ett enklere regelverk?

For forenkling er utfordringen kanskje mest å finne gode praktiske løsninger. Det er også enighet om fortsatt satsing på kobling til innovasjonspolitik og tematiske satsinger som byprogrammer, men på flere av punktene er det reelle meningsmotsetninger mellom landene.

I denne fasen er det slik at landene posisjonerer seg. De såkalte Visegrad+4-landene¹ – som mottar mest støtte – har for eksempel laget et grundig [posisjonsdokument](#) der de tar til orde for fortsatt samholdningspolitikk. Vest europeiske land som Sverige og Tyskland har [tatt til orde](#) for mindre avsetninger til strukturfondene og den felles landbrukspolitikken for å styrke tiltak som sikkerhet, migrasjon, forskning- og innovasjonspolitik og klimatilpasning. Noen beslutninger blir fattet i Rådet etter hvert, men de endelige kompromissene vil nok først bli avklart tidlig i 2018 som ledd i utarbeidelsen av det første budsjettet etter Brexit. I mellomtiden vil samholdningspolitikken bli diskutert på en rekke konferanser og arrangementer.

¹ Polen, Tsjekkia, Ungarn, Slovakia, Bulgaria, Kroatia, Romania og Slovenia.

Økt satsing på nedbygging av grensehindre

EU har arbeidet med å bygge ned grensehindre gjennom programmer som Interreg i over 25 år. Likevel er det administrative og juridiske hindringer i de fremste grenseområdene. Disse hindrer fremveksten av det indre marked og samfunnsutviklingen i grenseregionene. Derfor ønsker EU-kommisjonen å komplettere støtteordningene med andre tiltak og anbefalinger til landene og regionene.

Sentralt står et nytt virkemiddel som heter ECBC – European Cross-Border Conventions, som er en mekanisme for å løse utfordringer ved å løfte problemstillinger som man avdekker i grensekryssende samarbeid til tilstrekkelig høyt politisk nivå og EU-nivå (etter mønster fra bl.a. Nordisk råd). Det kommer trolig en kommunikasjon i september om initiativet. Pådriver har vært Luxembourg og Estlands presidentskap tar sikte på å følge opp. Les mer [her](#).

Kilder til informasjon: standardfrokosten for Brüssel-beboere

I dette nummerets kilder til informasjon, vil jeg peke på tre nyhetskilder som er kjent for å ha god oversikt over politikktutvikling i EU generelt.

- [Bulletin Quotidien Europe \(her på engelsk\)](#)
- [EU Observer](#)
- [Politico.eu](#)

Men aller først leser nok alle KS' gode nyhetsbrev [«På gang i Europa»](#).

Ta kontakt!

Regional- og kommunalråd Eivind Lorentzen hører gjerne fra deg [HER](#)

<http://www.ks.no/fagomrader/samfunn-og-demokrati/europapolitikk/pa-gang-i-eos-varen-20161/>